

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sotilasvammalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sotilasvammalakia siten, että kuntien sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain mukaan sotainvalideille järjestämiä avopalveluja voitaisiin korvata niille invalideille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on nykyisen 25 prosentin sijaan vähintään 20 prosenttia. Ehdotettu lainmuutos laajentaa korvauksen saajien piiriä ja edesauttaa sotainvalidien selviytymistä omassa kodissaan tukipalvelujen, omaishoidon tuen sekä avosairaanhoidon turvin.

Esityksessä ehdotetaan sotilasvammalakia

muutettavaksi myös siten, että Ruotsissa pysyvästi asuville sotainvalideille voitaisiin korvata yhdestä päivittäisestä aterista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Lainmuutos saattaisi Ruotsissa asuvat sotainvalidit tältä osin nykyistä tasavertaisempaan asemaan Suomessa asuvien sotainvalidien kanssa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain mukaiset avopalvelut

Valtiokonttori korvaa sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 4 momentin nojalla sotainvalideille, joiden työkyvyttömyysaste on vähintään 25 prosenttia, sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumispalveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Sairaanhoidona korvataan koti-, päivä- tai yösairaanhoidosta aiheutuneet kustannukset. Lisäksi korvataan avohoidon järjestetty lääkinnällinen kuntoutus. Korvaamisen edellytyksenä on, että palvelun järjestäjänä on kunta tai kuntayhtymä.

Kunta järjestää palvelut sotainvalideille tarveharkinnan perusteella. Valtiokonttori maksaa kunnille ja kuntayhtymille kuukausittain ennakkoa palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia varten. Ennakko perustuu kunnan tai kuntayhtymän joulukuussa tekemään arvioon seuraavana vuonna palvelujen järjestämiseksi tarvittavasta rahamäärästä. Kunta tai kuntayhtymä on velvollinen tekemään Valtiokonttorille vuosittain maaliskuun loppuun mennessä selvityksen edellisenä vuonna aiheutuneista kustannuksista. Ennakkona liikaa saatu määrä on palautettava Valtiokonttorille. Jos ennakko on ollut liian pieni, Valtiokonttori maksaa erotuksen kunnalle tai kuntayhtymälle toukokuun loppuun mennessä. Lain periaatteena siis on, että edellä mainittujen palvelujen järjestämisestä kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuneet kustannukset korvataan.

Sotainvalidien keski-ikä on noin 83 vuotta.

Avopalveluiden kustannukset olivat vuonna 2003 noin 45 miljoonaa euroa. Korvaukseen 25 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella oikeutettuja oli vuonna 2003 keskimäärin 11 000 henkilöä, joista osa on jo pitkäaikaisessa laitoshoidossa eivätkä kaikki käytä palveluja.

Ateriakorvaus Ruotsissa asuville sotainvalideille

Ulkomailla asuvilla, sotilasvammalain mukaista korvausta saavilla sotainvalideilla ei ole mahdollisuutta saada edellä esitettyjä kuntien järjestämiä avopalveluja ja heidän korvausturvansa ei siten ole näiltä osin yhtä kattava kuin Suomessa asuvilla sotainvalideilla. Ulkomailla asuu tällä hetkellä noin 300 vähintään 20 prosentin sotainvalidia. Pääosa heistä, noin 220, asuu Ruotsissa. Kunnallisten avopalvelujen järjestäminen ulkomailla asuville sotainvalideille ei ole mahdollista samaan tapaan kuin Suomessa. Vuodesta 2001 Ruotsissa asuvat sotainvalidit ovat voineet saada sotilasvammalain mukaisen korvauksen laitoshoidon vastaavasta hoidosta. Tämän hoidon ulkopuolella olevat sotainvalidit ovat esittäneet, että Ruotsissakin asuville sotainvalideille korvattaisiin päivittäinen ateria samaan tapaan kuin Suomessakin.

2. Ehdotetut muutokset

Sotilasvammalain 6 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain mukaan järjestettävien avopalvelujen korvauksen piiriin tulisivat myös ne sotainvalidit, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on 20 prosenttia.

Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 e §, joka mahdollistaisi sen, että Ruotsissa vakituisesti asuville sotainvalideille, joiden sotilasvammalain mukaan määräytyvä työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, voitaisiin korvata yhdestä päivittäisestä aterista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Päällekkäisten korvausten välttämiseksi ateriakorvausta ei kuitenkaan maksettaisi valtiokonttorin korvaaman laitoshoidon tai osa-

aikaista laitoshoidon vastaavan hoidon tai laitokuntoutuksen ajalta.

Ateriakorvaus Ruotsissa asuville sotainvalideille on tarkoitus järjestää suomalaista Lounasseteli-järjestelmää vastaavaa Rikskupon -järjestelmää hyväksi käyttäen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin korvauksen suuruudesta sekä niistä menettelytavoista, joita valtiokonttori noudattaisi ateriakustannusten korvaamisessa.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu lainmuutos toisi sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain perusteella korvattavien avopalvelujen piiriin uusia sotainvalideja vuonna 2005 noin 2 500. Yhteensä korvattavien avopalvelujen piirissä olisi lainmuutoksen jälkeen noin 11 500 sotainvalidia. Lainmuutoksen aiheuttama menolisäys on vuonna 2005 noin 7 900 000 euroa.

Päivittäisen aterian korvaaminen Ruotsissa pysyvästi asuville vähintään 20 prosentin sotainvalideille toisi palvelun piiriin noin 200 sotainvalidia. Lainmuutoksen aiheuttama menolisäys vuonna 2005 on 500 000 euroa. Tämä sisältää ateriakuponkien hankinnasta ja jakelusta aiheutuneet kustannukset. Esityksellä ei ole henkilöstövaikutuksia Valtiokonttorissa.

Avopalveluiden laajemmalla korvaamisella voitaisiin pidentää sotainvalidien mahdollisuuksia kotona selviytymiseen ja vähentää laitoshoidon tarvetta sekä pienentää yhteiskunnalle laitoshoidosta aiheutuvia kustannuksia. Ateriakorvaus Ruotsissa asuville sotainvalideille saattaisi heidät nykyistä tasavertaisempaan asemaan Suomessa asuvien sotainvalidien kanssa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa. Lainmuutosehdotus kuntien sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain mukaan järjestämien avopalvelujen osalta sisältyy myös sosiaali- ja terveysministeriön johdolla toimivan rintamaveteraaniasiain neuvottelukunnan tekemiin määrärahaesityksiin vuodelle 2005.

5. Voimaantulo

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1204/2002, sekä
lisätään lakiin uusi 6 e § seuraavasti:

6 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumis- palveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumis- palvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 e §

Ruotsissa vakituisesti asuvalle vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, voidaan korvata yhdestä päivittäisestä ateriasta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Erillistä ateriakorvausta ei kuitenkaan makseta valtiokonttorin korvaaman laitoshoidon tai osaaikaista laitoshoidon vastaavan hoidon tai laitostuntoutuksen ajalta. Valtiokonttori päättää hakemuksesta ateriakustannusten korvaamisesta ja korvauksen suuruudesta sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1204/2002, sekä
lisätään lakiin uusi 6 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 25 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumispalveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumispalvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumispalveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumispalvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 e §

Ruotsissa vakituisesti asuvalle vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, voidaan korvata yhdestä päivittäisestä aterias- ta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Erillistä ateriakorvausta ei kuitenkaan makseta valtiokonttorin korvaaman laitoshoidon tai osa-aikaista laitoshoidon vastaa- van hoidon tai laituskuntoutuksen ajalta. Valtiokonttori päättää hakemuksesta ateriakustannusten korvaamisesta ja korvauk- sen suuruudesta sen mukaan kuin valtio- neuvoston asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .